

LA ESQUELLA

DE LA TORRATXA

PERIODICH SATÍRICH, HUMORÍSTICH, IL·LUSTRAT Y LITERARI.
DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

2 CUARTOS CADA NÚMERO PER TOT ESPANYA

y 10 centaus paper en l' isla de Cuba.
 NUMEROS ATRASSATS 4 CUARTOS.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, 20 BARCELONA.	PREU DE SUSCRIPCIÓ Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya 8 ra's. Cuba y Puerto-Rico, 16.—Estranger, 18
---	--

UN MONUMENT À CLAVÉ.

Si hi ha un fill de Catalunya que 's mereix un monument, aquest es Clavé.

L' home que sense contar més que ab son talent y ab sa constancia, pobre y desvalgut, s' abandonà á sas nobles inspiracions, y vencet dificultats de totes menas y arrostrant persecucions implacables y sobreposantse á sospitas odiosas, contribuheix en lo grau en qu' ell vá contribuir á la ilustració de la classe obrera y á la creació musical de l' escola catalana;

L' home que atravessa una vida plena de triunfos costosos y d' amarguras terribles, y que ni un moment, ni en los dias de sort, ni en los de desgracia, desdeix del seu objecte y á n' ell sacrifica tot lo que posseheix, son temps, sa inteligencia y sa fortuna;

L' home, en fi, que sobre-viu á la seva mort, y que avuy, després de vuit anys que fá que 'l várem perdre, encare 'l veyem viu, mes viu que may en las sevas obras immortals, cada dia més aplaudidas y admiradas, porque son una part de l' ánima de Catalunya;

Aquest home, Joseph Anselm Clavé, mereix un monument... O millor Catalunya té un deute ab aquest home.

Per aquest motiu acullim ab entusiasme y doném lloch preferent á la següent allocució, que 's recomana tant pèl seu estil levantat, com pèl seu objecte patriòtic.

COMISSIÓ DEL MONUMENT À CLAVÉ.

Entusiastas admiradors del inspirat músich-poeta que ha legat á Catalunya un tresor de cants que no morirán mentres visca la terra catalana, no hem fet mes que recullir una idea que feya temps vagava per la atmósfera, idea de agraïment y santa admiració que sentiam tots, però que ningú formalisava; encaminada á erigir un monument á JOSEPH ANSELM CLAVÉ.

No se 'ns podrà dir pretenciosos si nosaltres nos atrevim á recullirla, no per afany de gloria, que aquesta será tota entera de Catalunya, sinó porque era ja necessari que fos qui fos s' amparés de un propòsit tant patriòtic y noble com lo de pagar un deute al inspirat fill de Catalunya que consagrà sa existencia tota al cultiu del art catalá y á la instrucció artistica y al enal·liment moral de las classes treballadoras.

Si no sabessem que la nostra terra es agraïda, vacilariam; si no tinguéssim la seguretat de que aquí y fora de aquí en lo resto de Espanya y fins en América, ahont vulla que esbategui un cor catalá, la nostra veu ha de trobar eco simpàtic, no 'ns hauriam emprés tant honrosa iniciativa.

Peró la mateixa vivor de la obra de Clavé, sos coros immortals, tant admirats avuy com lo dia en que nasqueren, lo concurs que acut á oírlos y admirarlos ahont

sia que 's cantin: la grandesa que á través del temps y de la mort ha adquirit la figura del músich-poeta avuy per ningú discutida, per tothom admirada, fan que 'ns dirigim á tothom: á las altas representacions de las provincias catalanas y dels municipis de Catalunya, als exèrcits de coristas euterpensos que mantenen sempre vivas las inspiracions del mestre catalá, als poderosos y als humils, als capitalistas y als treballadors.

Las corporacions oficials, sempre amantetas á honrar á qui sia que haja donat honra al país, estém segurs que 'ns respondrán las primeras. Las societats corals com no han de respondre 'ns si viuen encare totas ellas al escalf d' aquest foch de la inspiració artistica, que ni la mort apaga?

Y las altas classes de la societat com no han de respondre 'ns també si un monument al músich-poeta popular es un llas de concordia social, es un vivent exemple d' emulació á las classes més humils pera que s' elevin ab lo talent y ab la perseverancia?

Las classes que del treball viuen johl aquestas portarán, estem segurs, son óbol modest, però valiosos pera enal·lir á Clavé, que es després de tot una de las sevas glorias més legítimas.

La Comissió infrascrita, ab lo concurs de tothom, cumplirà son objecte, y quan en un siti digne de tal monument y pròxim al lloch hont Clavé guanyá sas millors victorias, s' alse aquell atrayentse las miradas de propis y de estranys, los fills de Catalunya podrán dir: «Per fi hem pagat un deute de agraïment» y 'ls forasters dirán: «Benehit sia lo poble que sab honrar als seus fills ilustres.»

Barcelona, Janer de 1883.—Joseph Rodoreda.—Mariano Obiols.—Anton Fargas y Soler.—Andreu Vilar y Roger.—Pere Pascual.—Maurici Vidal.—Francisco Riba y Lledó.—Frederich Joseph Garriga.—Joseph Gassó y Martí.—Joseph Joan Cabot.—Joseph Ferrer y Soler.—Ferrán Marigó.—Frederich Soler.—Joseph Ribera.—Narcís Oller.—Joaquim Riera y Bertran.—Francesch Matheu.—Climent Cuspinera.—Joseph Pamias.—Rosendo Arús.—Emili Vilanova.—Manel Lasarte.—Joseph Roca y Roca.—Angel Guimerá.—Eusebi Pascual y Casas.—Cárlas Sanpons.—F. de P. Urgell.—Alfredo Garcia Lopez.—Cárlas Frontaura.—Joseph M. Serrate.

Aceptant l' honra que 'ns dispensa la Comissió del monument á Clavé, las redaccions de LA ESQUELLA DE LA TORRATXA y de La Campana de Gracia, se posan á la disposició de sos numerosos lectors, per rebre las cantitats que á tal objecte vulgan destinar.

La suscripció esta oberta permanentment, en la Llibreria española de Lopez, Rambla del mitj, núm. 20

PARTITS.

Desde que l' home, tant si vol com si no vol, pren lo partit de neix, 's pot dir que s' abandona á una pendent rapidíssima per la qualva rodolant de l' un partit al altre, hasta que, vulgas no vulgas, pren lo partit de morirse.

Lo mon no es res més que un gran camp de batalla, plé de partidaris de diverses ideas y sistemas. Y tal vegada 'ls que 's moren l' endemà d' haver nascut son los que pren lo millor partit.

Quan aném á estudi ja comensan á avesarnos á la lutxa dels partits, ensenyantnos com á model lo verb partir; sinó que després cambiém las especies, y siga 'l que 's vulga l' rumbo que prenguem, l' ideal del nostre partit no es lo de partir, sinó 'l de quedarnos tot per nosaltres.

Tenim amichs, y tenim companys, y aquesta amistat y companyia dura mentres vulgan partir ab nosaltres lo que tenen: quan aixó s' acaba, partim las amistats y cadascú pe 'l seu cantó.

Creixém, nos fém homes y 'l nostre ideal segueix invariable; llavors pensém en casarnos, pera partir ab una dona 'ls nostres quartos... ó 'ls d' ella.

Qu' es lo matrimoni? Una fusió, la unió de dos partits. Si la dona es una mitja taronja, l' home deu ser l' altra mitja, y aquestas dugas mitjas taronjas ben combinadas produheixen una infinitat de mitjas taronjetas de varias classes.

En la vida práctica tothom adopta 'l partit que millor s' acomoda als seus gustos.

Y aquestos gustos tots tenenlo mateix punt de partida: la felicitat.

Aquell que 's créu que la felicitat consisteix en no fer res, pren lo partit de la ganduleria.

Aquell que opina al revés y pensa que 'l treball es la base de la ditxa, pren lo partit de la laboriositat.

Hi ha homes que no volen pendre 's la molestia de pensar en aquestas cosas y ho confían tot al cuydado de la dona, deixant qu' ella s' planti las calsas, y permetent que 'ls planti..... alguna altra cosa á n' ells. Aquestos venen á ser partidaris del libre-cambi aplicat al amor.

En lo terreno de la política l' espectacle es encara més curios.

L' un es partidari de 'n Pau, l' altre es partidari de 'n Pere... y ningú es partidari del país.

Tots los partits son bons, ha dit no sè qui.

Tal vegada es veritat; pero també, es veritat que tots los partidaris son dolents.

Los moderats se crehuen que 'l mon ha d' anar poch á poch y 's fan partidaris de la repressió y del látigo.

Los verts se figuran que 'l mon ha de corre com un caball desbocat y 's fan partidaris dels sistemas electrodinámichs... ó dinámichs.

L' un cambia trenta vegadas de partit buscant quin l' hi va millor.

L' altre, més anticipat que aquell, se fa sempre del partit que guanya.

L' altre diu que tots los partits son quadrillas de murris... méns lo seu.

Y no falta qui, apelant á medis més eficassos, pren lo partit extrém: agafa un trabuch y alsa una partida.

Mentres tant lo mon va rodolant tranquil com si tal cosa y deixa que 'ls homes se parteixin lo cap los uns als altres, prenent lo partit de no fer cas de ningú.

Lo mateix faré jo, y partint del principi de que ja hem parlat prou de partits, pendré 'l partit de fer punt final en obsequi á la brevetat de la qual ne soch un gran partidari.

¡Ah, me 'n olvidava! Vull demanarlos un favor.
Hi decidit casarme; pero no sè ab qui.
¿Tindrà algú de vostés la amabilitat de buscarme un bon partit?

FANTÀSTICH.

UN COP D' ULL ALS TEATROS.

Al Liceo s' ha posat en escena la *Africana* del immortal Meyerbeer.

No parlaré de la execució, perque aixó es feyna del meu company LEYANDRO, que la senmana entrant, segons m' ha encarregat que 'ls digués, los hi farà la revista de costum. En aquest número no ha pogut ferho, perque dimars va haber de marxar corre cuyta cap á Gratallops ahont l' hi crien una criatura, y segons me vá contar, lo didot l' hi vá escriure que hi anés desseguida, pues feya uns tres ó quatre dias que no prenía 'l pit.

Tothom se pot trobar en aquests cassos, y ell confia en que 'l dispensarán.

En los transcurs de la senmana s' han fet los *Hugonots*.

Diumenje vaig anarhi y francament hem de confessar que la Cepeda l' Stagno y 'n David son tres artistes de cap d' ala.

Llástima que ab tant bons elements, no s' haja pogut dar á l' obra un conjunt com era d' esperar, després de la primera representació. Las segonas parts contribuixen en un 80 per cent al mal efecte de las pessas culminants.

En lo septimino del primer acte, alló es un galliner desfet. Hi ha un tenor, crech que's diu Serazzi, que ab l' afany de lluhir la seva veu, s' adelanta y crida tal vegada per sobresortir entre 'ls demés. Diumenje vá enjagar un gall dindi, que 'l públich va recompensar ab una xiulada general. Unicament van callar los qu' entran d' arrós al Teatro. Un gall ab l' arrós sempre hi va bè.

Com que no penso fer cap revista, aquí acabo, recomanant al Sr. Vianesi, que procuri que las óperas que 's posin més endavant, tingan los ensaigs corresponents, pues ab los elements que avuy hi ha al Liceo, 's pot fer molt, máxime cuan hi ha al frente un mestre de la fama y talent del Sr. Vianesi.

Al *Principal* la companyia castellana alterna ab alguna obra de repertori, las representacions de las *Mil y una noches*.

Los artistas de ópera cómica están ensajant á corre cuyta 'l *Giroflé y Giroflá* que 's posará en escena, segons diuen, la senmana entrant.

L' *Ebrea* dona molt bonas entradas al *Bon Retiro*.

Y no ho estranyo. Per dos ralets, tenen una ópera d' aparato, en cinch actes: bona música de Halevy y cantada per artistas com la Tetrassini, naturalment, d' aquest modo es molt fácil omplir un teatro.

La Tetrassini interpreta la part de protagonista de un modo acabat y cada nit es objecte de una continua ovació. Lo seu modo de dir, la intenció y veritat ab que caracterisa 'l personatge, y anyadeixen á tot aixó una veu fresca y ben timbrada, y que fraseja ab facilitat, y de aquest modo 's podrán fer cárrech del mérit de aquesta fina y simpática artista que comensa la seva carrera mereixent los aplausos que ab prou feynas recullan artistas ab lo coll pelat de cantar per teatros de primer ordre.

La senyoreta De Sanctis que diferents vegadas ha omplert ab son nom aquesta secció de la *ESQUELLA*, en la representació de *L' Ebreca*, ha merescut justos aplausos, compartintlos ab la Tetrassini.

Lo tenor senyor Maurelli está molt bè y 's fá aplaudir y cridar á la escena cada dia al acabar l' ária del acte quart.

Los demés artistas bastant fluixets y 'ls coros y la orquesta regular.

L' aparato escénich tot lo bè que 's podia esperar dada la capacitat de aquellas taulas.

A *Romea* s' ha posat lo drama de Echegaray *Conflicto entre dos deberes*.

La execució va anar de tal modo, que, francament, ne vaig sortir ab molt pocas ganas de tornarhi.

Ja 'ls dich jo que entre l' Echegaray y 'ls actors de *Romea* me van fer passar un rato que no me 'l poden envejar.

Al *Circo del Carrer de Montserrat* han posat en escena *La Barretinaire*.

Vá ser tal lo susto que vaig tenir al veure aquesta obra anunciada als cartells, que ni he tingut humor de anar á veure la *Mujer pantera*.

A *Novetats* també s' han llessat á posar lo *Conflicto entre dos deberes*.

Va tenir per intérpretes als mateixos artistas que varen estrenarlo en lo teatro del Liceo.

Al *Espanyol* també están ab los *Conflicto*s.

Al *Tivoli*, *Los hijos de Eduardo* que vé á ser una sèrie de conflictes.

Item mes: Allí s' ha estrenat una pessa de 'n Codo-losa titulada *Per un botó*, que ha fet riure y ha sigut rebuda ab merescuts aplausos.

Lo *Circo Ecuestre* se va sostenint aguantant lo fret que es un contento.

«*Les tres diablillos* entretenen al públich.
N. N. N.

¡SEMPRE NOYS!

LEMA.—ROMANÍ, TÓCAM Á MÍ!

Y es vritat, vaya si ho es, que ab tota sa sencilleza son los jochs de la infantesa jochs que no s' olvidan més.

L' home naix y un desconsol sent al entrar á la vida, y una veu amorosida á la vora del bressol, deixa al nin tan encisat, que tot son pesar s' aquieta sentint quant era *xiqueta*, ó bè *Sant Ramon Nonat*.

Al sortir de la pollera y estant á caricias fèt ja l' hi fan ralet, ralet y jochs de tota manera. Qu' en tal edat que ni atina sent la vida tant ditxosa, de la més petita cosa ne fá 'l nin una joguina.

II.

Ja no vá ab caminadors, ja camina tot cayent, y son débil pensament busca joguinas mellors.

Aucells de paper, barquetes, soldats de plom, bailarins, timbals, carros, redolins, canons, ninas y trompetas.

A los seus pares mareja; de tot lo que véu voldria; quant no ho té ¡quina alegria! quant ho té, tot ho trosseja.

D' aqueix terme ab la esperansa quan es gran s' entreté aixís; quan desitja ¡qué es felis! ¡qué aburrit un cop ho alcanat!

Y prés de ideas mesquinas al cap devall de sa historia riquesas, amor y gloria son estat follas joguinas.

III.

Ja tenim al nin més gran, ja juga per lo carrer; ja fá tot lo que veu fer que 'ls nins lo que veuhen fan.

Sardana, escarbat bum, bum, ollas, ollas; cou diná, fet, caballs, endeviná y á puput com es costum.

Gallina cega, grillons, pam y pipa, espardenyeta, balas, baldusa, esqueneta, esmolant los pantalons.

Xarranca, bólit, osset, Jan petit, amagá esquenas, jochs dels muts, á fer cadenas, rateta y sabateret.

Y sens que la malestruga lo fereixi ab los seus tochs tota la infantesa es jochs; ¡Ay d' aquell que nin no juga!

IV.

Aixís com aném creixent, aixís nostres jochs cambian, si 'ls aires del mon envían sa impuresa al pensament.

Al estra, saltá y pará, tránquil, billas, caball fort, á la banca que vol sort y á lladres que fá suá.

Y ab la pilota que bota á tres y el niu y á saco, y á jochs que en el méns maco lo fan botre com pilota.

A tot hora molt xivarri, y pinyas de tant en tant, y sortija y jochs en gran quant es la festa del barri.

Y en aqueixa edat distreta ja la enveja dú rezels que en la qua dels estels hi solen posar llanseta.

V.

Dolsos jochs de la infantesa, jochs que sempre recordém puig sent homes, hi juguém ab molta més sutilesa.

A fet juguém ab l' amor; á esqueneta ab lo poder; á puput ho solém fer ab desitj de bona sort.

Lo polítich méns destre juga á l' estra, ja se sab. ¡Ay! quantas voltas un cap hi solen posar per estra.

Tots los homes son noys grans y ab la broma reb qui reb;

quí es el que no porta gep quant á geps hi jugém tants.

En vá negarho voldriam pero créguin que es veritat; l' home cambia d' estat, més lo seus jochs may cambian.

VI.

Passatemps de la infantesa comensant per la non, non, y acabant per' quells que son jochs de forsa y sutilesa, seréu sempre recordats y á tot hora benehits; puig sou jochs pe 'ls noys petits y pe 'ls grans recorts sagrats.

Y á romani romamá, galindaina y campaneta, pilastras, prendas, rateta; pam y toch, saltá y pará.

A ferro, barrisca, corda, reflando, cèr col, jochs que son olvidats per poch puig tothom casi 'ls recorda.

Que es vritat, vaya si ho es que ab tota sa sencilleza son los jochs de la infantesa jochs que no s' olvidan més.

Puig ja tristos, ja alegroys, ab enganys ó desenganys ni que tingan cinquanta anys, son los homes sempre noys.

JOSEPH M. CODOLOSA.

MONEDA DE L' HISTORIA.

ANÉCDOTAS D' HOMES CÉLEBRES.

Berlioz era un músich que indefectiblement vá adelantarse á la seva época.

Desconegut, despreciat y xiulat mentres vá viure, la seva fama póstuma ha anat creixent de tal manera, que las sévas obras avuy se admiran y s' aplaudeixen, y are fins se tracta d' erigirli una estatua.

Una frase de aquest home célebre:

—Se molt bé que no soch una eminencia, sino la meytat de una eminencia; n' estich convenut; pero aixís y tot n' hi ha prou pera ser rey en aquesta terra de cegos.

Napoleon I encare que poch aficionat á cassar, cumplia ab aquest requisit de la vida oficial sempre que las circunstancias ho exigian.

Tornant un dia de una cassera y veyent un prat tot plé de pessas sacrificadas al plom dels cassadors, exclamá:

—¡Pobres animalets!...

Un seu ajudant que conta l' anécdota, anyadeix: «En los camps de batalla, després de una renyida lluyta, veyent la terra cuberta de cadáveres, may se l' hi vá ocorre dir una cosa semblant.

«No, may vá dir:

—«Pobres minyons!»

Thiers, sent president de la República cassava també, ab una circumstancia que fins á cert punt pinta 'l seu caracter.

Quan impensadament se l' hi alsava un conill ó una perdiu d' entre las camas, no l' hi tirava, ni consentia que l' hi tirés ningú.

—«Aixó, deya, me fá l' efecte de una interpelació que no ha sigut préviament anunciada al govern.... Que no se l' hi tiri.... No es prou parlamentari.»

ESQUELLOTS.

Francament, jo no sé lo que l' hi passa al ajuntament de Barcelona.

De un quan temps ensá allí no 's parla més que de morts y cementiris.

L' un dia se 'n vá al cementiri nou en companyia de una comissió de la Curia, per veure si está tot á punt de solfa.

L' altre dia s' inverteix casi tota una sessió en discutir la creació de un cos de metjes, encarregats de comprovar si 'ls morts son morts verdaderament, ó si no son ben morts.

¡Y sempre morts! ¡Y sempre cementiris!

—De qué s' ocupa l' Ajuntament en la sessió de avuy? l' hi preguntava jo aquest dia á un empleat de la casa.

—De qué vol que s' ocupi? 'm vá respondre... de fer la felicitat dels seus electors.

Lo senyor Coll y Pujol sostenia que la comprobació dels cadáveres havia de ferse á domicili.

Y responia 'l senyor Carreras que aixó sería molt difícil, per la rahó de que ningú pot dir que un mort siga ben mort, fins que fá pudó.

Donchs are jo, aplicant los principis del senyor Carreras, casi m' atreveixo á assegurar que l' Ajuntament de Barcelona es ben mort.
Perque fá pudó.

Una senyora sola que venia en l' *express* de Madrid á Barcelona, al arribar á Zaragoza demaná acullida á dos senyors que anavan en un compartiment immediat, dibent que á Calatayut se l' hi havia ficat un revisor al reservat y que no volia sortirne de cap de las maneras.

Diálech entre 'l revisor y l' empresa:
—Senyor méu, se l' hi dona la cessantia... per massa galan.
—Ay, ay ¿qué hi fet jo?
—S' ha ficat al reservat de una senyora.
—En compliment de un deber... Ho he fet per revisar-la.
—¿Y per res més?...
—Per revisar-la, y per foradarli la targeta.

Quan ván pujar los que are manan, varen treure á n' en Fontrodona y als seus companys mártirs de cala Ciutat.
Y per justificar aquesta expulsió ván portarlos als tribunals.
Per cert que aixó vá fer que 'l senyor Fontrodona, als postres de un banquet, exclamés ab véu tremolosa:
—Señores, yo soy un hombre encausado... ¡yo soy un futuro galeotol...

Are sembla que la causa s' ha empantanegat, de tal manera que després de prop de un any, está tot just als seus principis.
Lo Jusgat no pot tirar endavant perque l' hi faltan uns datos que han d' enviar desde 'l govern civil, y com que 'ls datos no venen, vels' hi aquí que no sabem si don Ignasi es ignocent ó si es culpable.
¡Ay Senyor! ¡Benaventurats los que sufren persecució de la justicia!

Després de tot, senyor Fontrodona, si l' hi passa lo que l' hi passa, ningú més que vosté se 'n té la culpa.
—¿Jo?
—Si senyor, vosté... Procuri fer gimnástica y enmagrirse... ¿Qué no véu que homes de la corpulencia de vosté, no caben á las balansas de la Justicia?

Sembla que al *Principal* s' hi darà, com cada any, un ball de criaturas.
Y després, s' hi darà un ball humoristich.
En aquest mon sempre succeheix lo mateix:
La malicia estalonant á la ignocencia.

Aquest dia 's queixava la *Crónica* de que al hivern no corrés lo carretó.
Al hivern, deya, 'ls gossos se tornan rabiosos y mossegan com al istiu.
Tal era l' argumentació de la *Crónica*.

Are bè, en *Dingo* del *Principal*, aquell Terranova de las *Mil y una noches*, m' envia una carta, contestant á la *Crónica*, en la qual s' hi llegeix lo següent párrafo:
«Es cert: també al hivern, desgraciadament, podem tornarnos rabiosos, de la mateixa manera que al hivern, al istiu y tot l' any, hi ha homes dolents, assessins, malvats, y lladres. Entre 'ls gossos y 'ls homes no hi ha més que una diferencia: nosaltres nos torném rabiosos contra la nostra voluntat, mentres que 'ls homes son dolents perque volen; y per cada gos rabios, hi ha mil homes dolents.
»Are bè ¿sabria dirme 'l redactor de la *Crónica*, per quin motiu als homes que no duhen las mans emmanilladas á l' esquena, no 'ls hi tiran 'l llas y no 'ls fican al carretó?

Jo crech que al primer galan de las *Mil y una noches*, la rahó l' hi sobra.

Gracias á una sentencia del Jusgat contra l' empresa del gas de Lleyda, aquella Ciutat está amenassada de quedarse sense alumbrat.
—¡Gangal dirá més de un Ajuntament. ¡Qui fos de Lleyda!
—Ay, ay ¿per qué?
—Per administrar á las foscas.

Versos del temps:
—¿Per qué 'm miras Andreu? ¿Per qué així 'm miras? Digas Andreu ¿qué 't passa?
¿Per qué gemegas? ¡ay! ¿Per qué suspiras?
¿Per qué ja fá tant temps no estás de guassa?
¿Qué son aquest apuros?
¡Oh! parla Andreu ¿qué tens?
—¿Qué tinch Miquela?
¿Qué vols que tinga? ¡Res! Un fret que pela,

y la capa empenyada en quatre duros.

A propósit de la mort de un actor.
—Lo pintor deixa quadros; l' escultor estátuas; lo músich, solfas; l' escriptor llibres. En cambi l' actor es l' únich artista que no deixa res.
—S' equivoca.
—Veyám ¿qué deixa l' actor?
—Deutes.

A propósit de la mort de un home de grans empresas que 's distingia per la seva inmensa activitat:
—Fins en la mort ha revelat lo seu carácter actiu.
—Ay, ay ¿cóm?
—Morintse de repent.

La moda que fins are havia tingut la seva Cort en Paris, sembla qu' are vol traslladarla á Londres.
Siga lo que 's vulga, una associació de inglesas reunida ab lo propósit únich de influir en lo modo de vertir, sembla que ha decidit cambiar las faldillas pels pantalons.
L' éxit de aquesta moda está assegurat.
¡Son tantas las donas aficionadas á portar las calsas!

Un consell:
Quan anéu, per primera vegada á una ciutat desconeguda, diu un home que ha viatjat molt, preguntéu ahont es lo teatro y 'us ho dirán, ahont es lo millor café, ahont es la millor fonda, y ho sabréu tot desseguida.
Preguntéu en cambi quin es lo passeig mes soleyat al hivern y més fresch al istiu, y no sabrán dirvos 'ho: tothom vos arronsará l' espatlla.
Si es que voléu averiguarho, no teniu mes que un medi.
Esperéu en 'havent dinat, y el primer capellá que vejeu, seguילו: ell mateix vos hi portará.

QUÉNTOS.

Diálech á la hora de la mort.
Lo marit ab véu molt débil, crida á la seva esposa y 'l hi diu:
—Sento que hi fet á tots... Mira, noya, dintre del escriptori hi trovarás mil duros embolicats en un paper.
L' esposa:
—Pero Anton, no t' encaparris... de primer móra't y luego ja veurém.

En un saló aristocrátich:
—¿Ab qui dius que 's casa l' Arturito?
—Ab una noble.
—¡Caramba! ¿Quin titol?
—Marquesa.
—¿Soltera?
—Viuda.
—¿Sabs si 'l seu marit vá cobrar molt temps los cupons de aqueix titol?

Un mot de criatura.
—¡Mira Rosita, ja tens un jermanet! l' hi diu la criada sortint del quarto de la partera.
La criatura 's mostra molt contenta.
—¿T' agrada? l' hi pregunta.
—¡Oh sí! ¡Molt! Pero escolta ¿ja ho sab la mama?

Sortint de un teatro ahont s' ha representat un drama pesat, monótono, fastidiós:
—Suposo que 'n deus sortir satisfet...
—¡Oh! ¡Més que satisfet! ¡Ne surto fart!
—Pare, diu lo fill de un carboner, avuy lo mestre 'ns ha dit, que Déu vá formar al home de pols.
—Aixis ho diuhen, fill mèu.
—Ay ay ¿y als negres de que vá formarlos?
—¿De que volías que 'ls formés?—De terragada.

TRENCA-CAPS.

XARADAS.

I.
Una dona tres-tercera que té un fill en lo *Total* mentres l' *Hu-ter*s contemplava digué aixis á Don Pasqual:
—*Dos-quarta* ¡ay senyor! qué mono primera-inversa aquest riu... Y ell l' hi respongué:—Senyora no la entench ni *hu* que diu.
RAMON ROMANISQUIS.

II.
A dintre de un *dos-girat* diu que hi havia un *hu invertida* que á pesar de ser pansit un *Total* l' ha arreplegat.
SIR BYRON.

SINONIMIA.

A dintre de un *tot* per mar un *tot* tot plé jo hi portava y tal *tot* vareig donar que tot ell se 'm vá esbotzar y 'l vi per l' aigua 's vessava.
EUDALT SALA.

MUDANSA.

En lo joch tens de trobá *total* ab a; que sols un n' hi ha creuré de *tot* ab e; l' Ana que m' estima á mí *total* ab i; y n' es d' aquí un carrer bó lo *tot* ab o.
CIUTADÁ PACO,

ROMBO.

Omplir los pichs ab lletres de manera que horisontal y verticalment digan: 1.ª una consonant; 2.ª element dels mariners; 3.ª component de una ciutat; 4.ª eyna de mariner; y 5.ª una lletra.
ALBERT ALBERT.

PREGUNTA.

¿De tots los balls que 's ballan á Espanya quin es lo qu' está més en boga?
TRAFALGAR.

LOGOGRIFO NUMERIC.

- 1 2 3 4 5 6 7 8 9—Una ciutat italiana.
- 1 2 3 4 5 6 7 8—Nom d' home.
- 7 8 7 5 4 8 6—Home célebre.
- 7 8 4 5 4 9—Una fruita.
- 1 2 3 4 9—Nom de dona.
- 2 3 2 9—Idem.
- 4 9 2—Una moneda.
- 2 9—Nota musical.
- 5—Una vocal.

DOS DEL ESPARVER.

GEROGLÍFICH.

PERSA
N. C. B.
fa
BABA
AFE

TRES ET AMOLOÇ.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO.

- 1. XARADA 1.^a—*Ga-lli-nas*.
- 2. ID. 2.^a—*Ga-rro-fas*.
- 3. MUDANSA.—*Pap-Pep-Pop*.
- 4. SINONIMIA.—*Pons*.
- 5. ROMBO.
P
T E R
P E R E T
R E T
T
- 6. PREGUNTA.—*Las D. D. (las dents)*.
- 7. QUADRAT NUMERIC.
9 8 7 6 5
6 5 9 8 7
8 7 6 5 9
5 9 8 7 6
7 6 5 9 8
- 8. GEROGLÍFICH.—*Per mestres de casas Alella*.

ANUNCI.

MEDICAMENTS DEL DR. WOOM.
NORT-AMERICÁ.

Aixarop lactífich per aumentar la cantitat y caitat de la *llet* interesantíssim per mares y didas.
Aixarop pectoral per curar tota classe de Tos y demás enfermedades del pit..
Aixarop antidiarreich-estomacal per combatrer tota classe de diarreas y malalties del ventrell.
Unichs dipòsits en Barcelona, Gener, Petritxol, n.º 2. Jaraberia Farmacia de Grau Inglada. Rambla de las Flors n.º 1.

Barcelona. Imp. de Lluís Tasso, Arch del Teatro, 21 y 22.

BALLS DE MÀSCARAS.
EN LO LICEO.

Dimontri de xicotas que may més acaban!... Vaja que á n' aquests balls no s' hi pot pas venir ab la familia.

À LA PALMERA.

—Ja plegas, Flavia?
—Sí noy: los amos m' han dit fins á las déu, y ja son prop de las dotze.

—¡Ay Senyor! ¡Cóm deixaria 'ls cantis y me n' hi aniria á repicarlas'hi una mica!...